

Dönem : 2
Toplantı : 3

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 702

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti arasında 28 Şubat 1967 tarihinde Ankara'da imzalanan Türk - Sovyet hududunun yeniden işaretlenmesi (Rödemarkasyonu) hakkında Protokol ile bu Protokole ek Teknik Protokol ve yeniden işaretleme (Rödemarkasyon) işlerinde çalışan personelin Türk - Sovyet hududundan geçiş ve diğer taraf arazisinde muvakkat kalış esaslarının onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı ve İçişleri, Millî Savunma ve Dışişleri komisyonları raporları (1/402)

T. C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi
Sayı : 71/567-4336

12 . 7 . 1967

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 5 . 7 . 1967 tarihinde kararlaştırılan «Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti arasında 28 Şubat 1967 tarihinde Ankara'da imzalanan Türk - Sovyet Hududunun Yeniden İşaretlenmesi (Rödemarkasyonu) hakkında Protokol ile bu Protokole Ek Teknik Protokol ve Yeniden İşaretleme (Rödemarkasyon) işlerinde çalışan personelin Türk - Sovyet hududundan geçiş ve diğer Taraf arazisinde muvakkat kalış esaslarının, onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı» ile gerekçesi ve eki protokoller ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

GEREKÇE TASARISI

1926 tarihli Türk - Sovyet Genel Protokolünün imzalanışından bu yana geçen 40 yıl zarfında hudut nehirlerinin yataklarında bazı değişikliklerin vukubulması ve

1926 yılında tanzim edilmiş olan hudut haritalarının ve diğer demarkasyon dokümanlarının bugünün teknik icaplarına cevap vermemesi hususları nazara alınarak,

Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümetinin Türk - Sovyet hududunun yeniden işaretlenmesi (Rödemarkasyonu) hakkında 1966 yılında Hükümetimize yaptığı teklif, Türk - Sovyet hududunun mufassal bir şekilde, yerinde yeniden işaretlenmesine (Rödemarkasyon) imkân vereceği cihetle, Hükümetimizce kabul edilmiş ve 12 . 10 . 1966 tarihli ve 6/7178 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Dışişleri Bakanlığı bu konuda yetkili kılınmıştır.

Ankara'da 12 Aralık 1966 - 10 Şubat 1967 tarihlerinde toplanan Türk ve Sovyet Yeniden İşaretleme (Rödemarkasyon) heyetlerinin yaptıkları çalışmaları mütaakıp, 28 Şubat 1967 tarihinde :

1. Türk - Sovyet hududunun yeniden işaretlenmesi (Rödemarkasyonu) hakkında Protokol ile
2. Bu Protokole Ek Teknik Protokol ve

3. Yeniden işaretleme (Rödemarkasyon) işlerinde çalışan personelin Türk - Sovyet hududundan geçiş ve diğer Taraf arazisinde muvakkat kalış esaslarına dair Protokol,

Hükümetimiz adına Dışişleri Bakanlığı Genel Sekreter Başyardımcısı Sadi Eldem ile SSCB Hükümeti adına Ankara'daki SSCB Büyükelçisi Ekselâns M. Andrei Andreyevitch Smirnov tarafından imzalanmıştır.

İçişleri Komisyonu raporu

Millet Meclisi
İçişleri Komisyonu
Esas No. : 1/402
Karar No. : 17

16 . 1 . 1968

Yüksek Başkanlığa

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti arasında 28 Şubat 1967 tarihinde Ankara'da imzalanan Türk - Sovyet hududunun yeniden işaretlenmesi (Rödemarkasyonu) hakkında Protokol ile bu protokole ek teknik protokol ve yeniden işaretleme (Rödemarkasyon) işlerinde çalışan personelin Türk - Sovyet hududundan geçiş ve diğer taraf arazisinde muvakkat kalış esaslarının, onaylanmasının uygun bulunduğu dair olan kanun tasarısı, ilgili Bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle komisyonumuzda görüşüldü :

Tümü üzerinde cereyan eden görüşmeler neticesinde, gerekcede de sarahaten bildirildiği veçhile Türk - Sovyet hududunun yeniden işaretlenmesi (Rödemarkasyonu) ve bu işaretleme işlerinde çalışan personelin huduttan geçiş ve diğer taraf arazisinde muvakkat kalış esaslarını derpiş eden protokolün onaylanmasına dair olan kanun tasarısı komisyonumuzca da uygun mütalâa edilerek aynen kabul edilmiştir.

Mevzuun lüzum ve ehemmiyeti nazarı itibara alınarak, tasarının öncelik ve ivedilikle görüşülmesi temenniye şayan görülmüştür.

Havalesi gereğince Millî Savunma Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Komisyon Başkanı	Sözcü	Kâtip	
Sakarya	Ankara	Kars	Ankara
<i>K. Eroğan</i>	<i>O. Eren</i>	<i>C. N. Koc</i>	<i>Z. Pehlivanlı</i>
		İmzada bulunamadı.	
Eskişehir	Gaziantep	Kastamonu	Kastamonu
<i>Ş. Asbuzoğlu</i>	<i>M. Uygur</i>	<i>A. Ş. Bohça</i>	<i>O. Z. Oktay</i>
Muş	Ordu	Samisun	Trabzon
<i>K. Aytaç</i>	<i>R. Aybar</i>	<i>M. Gedik</i>	<i>H. Orhon</i>
İmzada bulunamadı.			

Millî Savunma Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Millî Savunma Komisyonu
Esas No. 1/402
Karar No. 10

31 . 1 . 1968

Yüksek Başkanlığa

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti arasında 28 Şubat 1967 tarihinde Ankara'da imzalanan Türk - Sovyet hududunun yeniden işaretlenmesi (Rödemarkasyonu) hakkında protokol ile bu protokole ek teknik protokol ve yeniden işaretleme

(Rödemarkasyon) işlerinde çalışan personelin Türk - Sovyet hududundan geçiş ve diğer taraf arazisinde muvakkat kalış esaslarının, onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı, ilgili bakanlık temsilcilerinin de iştirakiyle Komisyonumuzda tetkik ve müzakere edildi.

Gerekçede arz ve izah edilen hususlar uygun mütalâa olunarak tasarı Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Mevzunun önemine binaen öncelik ve ivedilikle görüşülmesi temenniye şayan görülmüştür.

Havalesi gereğince Dışişleri Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan V. ve Sözcü	Kâtip		
Erzurum	Antalya	Edirne	İçel
N. Pasinli	H. Akçalıoğlu	N. Özoğlu	İ. Cataloğlu
İstanbul	Kırklareli	Kırklareli	Niğde
O. Erkanlı	M. Atagün	O. Türkkan	H. Özalp
Ordu	Sinop	Tekirdağ	Tokat
F. Güley	N. Özgüç	K. Nebioğlu	İ. Solmaz
Sivas		Rize	İstanbul
T. Türkay		İ. Sarıgöz	H. Ataman
İmzada bulunamadı			

Dışişleri Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Dışişleri Komisyonu
Esas No. : 1/402
Karar No. : 11

10 . 4 . 1968

Yüksek Başkanlığa

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti arasında 28 Şubat 1967 tarihinde Ankara'da imzalanan Türk - Sovyet hududunun yeniden işaretlenmesi (Rödemarkasyonu) hakkında Protokol ile bu Protokole ek Teknik Protokol ve yeniden işaretleme (Rödemarkasyon) işlerinde çalışan personelin Türk - Sovyet hududundan geçiş ve diğer Taraf arazisinde muvakkat kalış esaslarının, onaylanmasının uygun bulunduğuna dair olan kanun tasarısı, ilgili Bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle Komisyonumuzda görüşüldü.

Tümü üzerinde cereyan eden müzakereler neticesinde, gerekçede de sarahaten belirtilen sebeplerle Türk - Sovyet hududunda yapılacak işaretlenme işlerinde çalışacak olanların tabii bulunacakları esasların tesbitine mütedair Anlaşma Komisyonumuzca da uygun mütalâa olunarak maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

Metnin, birinci maddesinde bulunan (Rödemarkasyon) Fransızca tabirin, hasiv olacağı cihetle metinden çıkarılması uygun görülmüş ve yapılan bu değişiklikle tasarı kabul edilmiştir.

Genel Kurula arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Sözcü	Ankara	Aydın
İzmir	Çanakkale	R. Ergüder	Y. Menderes
S. İksel	M. Baykam		
Bursa	Hatay	İstanbul	Kocaeli
Ö. D. Öztürkmen	S. Adalı	M. Yardımcı	N. Erim
Ordu		Sivas	
F. C. Erkin		S. Kurtbek	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti arasında 28 Şubat 1967 tarihinde Ankara'da imzalanan Türk - Sovyet hududunun yeniden işaretlenmesi (Rödemarkasyonu) hakkında Protokol ile bu Protokole ek teknik Protokol ve yeniden işaretleme (Rödemarkasyon) işlerinde çalışan personelin Türk - Sovyet hududundan geçiş ve diğer taraf arazisinde muvakkat kalış esaslarının, onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti arasında 28 Şubat 1967 tarihinde Ankara'da imzalanan, Türk - Sovyet hududunun yeniden işaretlenmesi (Rödemarkasyonu) hakkında Protokol ile bu Protokole ek teknik Protokol ve yeniden işaretleme (Rödemarkasyon) işlerinde çalışan personelin Türk - Sovyet hududundan geçiş ve diğer taraf arazisinde muvakkat kalış esaslarının onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

5 . 7 . 1967

Başbakan <i>S. Demirel</i>	Devlet Bakanı <i>S. Öztürk</i>
Devlet Bakanı <i>H. Atabeyli</i>	Devlet Bakanı <i>K. Ocak</i>
Devlet Bakanı <i>S. T. Müftüoğlu</i>	Adalet Bakanı <i>H. Dinçer</i>
Millî Savunma Bakanı <i>A. Topaloğlu</i>	İşçileri Bakanı <i>F. Sükan</i>
Dışişleri Bakanı V. <i>F. Sükan</i>	Maliye Bakanı <i>C. Bilgehan</i>
Millî Eğitim Bakanı <i>İ. Ertem</i>	Bayındırlık Bakanı <i>O. Alp</i>

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti arasında 28 Şubat 1967 tarihinde Ankara'da imzalanan Türk - Sovyet hududunun yeniden işaretlenmesi (Rödemarkasyonu) hakkında Protokol ile bu Protokole ek teknik Protokol ve yeniden işaretleme (Rödemarkasyon) işlerinde çalışan personelin Türk - Sovyet hududundan geçiş ve diğer taraf arazisinde muvakkat kalış esaslarının, onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti arasında 28 Şubat 1967 tarihinde Ankara'da imzalanan, Türk - Sovyet hududunun yeniden işaretlenmesi hakkında Protokol ile bu Protokole ek teknik Protokol ve yeniden işaretlem işlerinde çalışan personelin Türk - Sovyet hududundan geçiş ve diğer taraf arazisinde muvakkat kalış esaslarının onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Ticaret Bakanı <i>A. Türkel</i>	Sağ. ve Sos. Y. Bakanı <i>V. Â. Özkan</i>
Güm. ve Tekel Bakanı <i>İ. Tekin</i>	Tarım Bakanı <i>B. Dağdaş</i>
Ulaştırma Bakanı <i>S. Bilgiç</i>	Çalışma Bakanı <i>A. N. Erdem</i>
Sanayi Bakanı <i>M. Turgut</i>	En. ve Ta. Kay. Bakanı <i>R. Sezgin</i>
Turizm ve Ta. Bakanı <i>N. Kürşad</i>	İmar ve İskân Bakanı <i>H. Menteseoğlu</i>
	Köy İşleri Bakanı <i>T. Tokar</i>

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE SOVYET SOSYALİST CUMHURİYETLERİ BİRLİĞİ HÜKÜMETİ ARASINDA TÜRK - SOVYET HUDUDUNUN YENİDEN İŞARETLENMESİ
(RÖDEMARKASYON) HAKKINDA PROTOKOL

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti,
1926 tarihli Türk - Sovyet Genel Protokolünün imzalanışından bu yana geçen 40 yıl zarfında hudut nehirlerinde bâzı değişiklikler vukubulduğunu nazarı itibara alarak,

1926 yılında tanzim edilmiş olan hudut haritalarının ve diğer işaretleme (demarkasyon) dokümanlarının bugünün teknik icaplarına cevap vermediğini göz önünde bulundurarak,

Türk - Sovyet hududunun mufassal bir şekilde, yerinde yeniden işaretlenmesinin (rödemarkasyonun) yapılması arzu ve gayesiyle,

İşbu Protokolü akdetmeye karar vermişlerdir. Bunu teminen, her iki Hükümetçe tâyin olunan ve aşağıda imzaları bulunan Yetkili Temsilciler, usulüne uygun yetki belgelerini teati eyledikten sonra, aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır.

Madde — 1.

Türk - Sovyet Devlet hududu, 1921 tarihli Moskova ve Kars andlaşmalarıyla tesbit ve 8 Eylül 1926 tarihli Genel Protokol ve ekleri ile yerinde tarif edilmiştir.

Madde — 2.

İşbu Protokoldeki, «hududun yeniden işaretlenmesi (rödemarkasyonu)» tâbiri aşağıdaki anlamda kullanılmıştır :

- 1926 tarihli Türk - Sovyet Genel Protokolü ve eklerine göre kara hudut hattının ve nehirlerin yataklarının değişikliğe uğramış olan kısımlarında da nehir hudut hattının kontrolü ve ihyası,
- Nehirlerin yataklarının değişikliğe uğrayan kısımlarında hudut hattının tesbiti,
- Hududun yeniden işaretlenmesi (rödemarkasyon) vesikalarının modern usullere göre tanzimi,
- Hudut hattının, yeni hudut işaretleriyle işaretlenmesi.

Madde — 3.

Âkîd Taraflar, 8 Eylül 1926 tarihli Genel Protokol ile bu Protokolün eklerine müsteniden Türk - Sovyet Devlet hududunun yeniden işaretlenmesi (rödemarkasyonunu) yapmak ve hudut çizgisinden itibaren her iki tarafa doğru birer ikilometre olmak üzere iki kilometre genişliğindeki bir hudut şeridinin 1/25.000 ölçekli ve üzerinde sınır çizgisinin geçirildiği haritası ile Hudut İşaretleri Protokolleri gibi modern yeniden işaretleme (rödemarkasyon) dokümanları tanzim etmek hususlarında mutabık kalmışlardır.

Taraflar, hudutta vâkı değişikliklerin hacmine göre, 1926 tarihli Genel Protokolün yerine, Türk - Sovyet hudut hattının geçiş tarifine ait yeni bir protokol veya mezkûr Genel Protokole ek bir protokol tanzimi konusundaki kararın, Müsterek Türk - Sovyet yeniden işaretleme (rödemarkasyon) Komisyonu tarafından alınması hususunda mutabık kalmışlardır.

Madde — 4.

Âkîd Taraflar, kara hudut hattını ve nehirlerin yataklarının değişikliğe uğramamış olan kısımlarında da nehir hudut hattını 1926 tarihli Türk - Sovyet Genel Protokolü ve eklerine göre kontrolü ve ihyası hususunda mutabık kalmışlardır.

Madde — 5.

Âkîd Taraflar, hudut nehirlerinin değışikliğe uğrıyan kısımlarında hudut çizgisinin, bu nehirlerin topoğrafik çalışmalar sırasında tesbit edilen yeni yatakları üzerinden geçirilmesi hususunda mutabık kalmışlardır. Nehirlerin bu kısımlarında hudut çizgisinin tesbit edilmesiyle, Müşterek Türk - Sovyet Yeniden İşaretleme (Rödemarkasyon) Komisyonu tanzif olunmuştur.

Hudut hattının nehirlerin yeni yataklarından geçirilmesi hakkındaki bu maddenin tatbiki sırasında Tarafların toprak kaybına mahal verilmemesi esastır.

Hudut hattının tâyini sonucunda Taraflara saha ve evsaf bakımından eşit olmıyan arazilerin geçmesi halinde, Müşterek - Türk - Sovyet Hudut Yeniden İşaretleme (Rödemarkasyon) Komisyonu, nehir yataklarının değışiklik sebeplerini de dikkate alarak, eşitlik esasına göre Taraflar arasında toprak kompensasyonunu tesbit eder ve bu konuda bir protokol hazırlıyarak, Tarafların yetkili mercilerinin tasdikine sunar. Bu hallerde hudut hattının yerinde işaretlenmesi ve bu hattın yeni hudut haritalarına geçirilmesi, mezkûr protokolün Taraflarca tasdikinden sonra yapılır.

Madde — 6.

Hudut nehirlerinin (nehir yataklarının kayması, sahillerin veya adaların aşınması neticesinde) değışikliğe uğramış olan kısımlarındaki adaların aidiyetinin tâyini sırasında, Müşterek Türk - Sovyet Hudut Yeniden İşaretleme (Rödemarkasyon) Komisyonu, bu kısımlardaki sınır çizgisi geçirildikten sonra hudut hattına nazaran durumlarına göre, bütünü ile, bu adaları şu veya bu Tarafa verecektir.

Madde — 7.

Âkîd Taraflar, bütün Türk - Sovyet hudut çizgisinin yeni hudut işaretleriyle işaretlenmesi hususunda mutabık kalmışlardır.

Madde — 8.

Türk - Sovyet hududunun yeniden işaretlenmesi (rödemarkasyonu) ile ilgili bütün işlerin yapılması için, Âkîd Taraflar, eşitlik esası üzerine bir Müşterek Türk - Sovyet Hudut Yeniden İşaretleme (Rödemarkasyon) Komisyonu kururlar.

Müşterek Türk - Sovyet Hudut yeniden işaretleme (Rödemarkasyon) Komisyonunun kuruluşu ve görevleri, hudut rödemarkasyonu ile ilgili çalışmaların teknik prensipleri ve bu komisyonun yapacağı işlerin çeşitleri, işbu protokole ek teknik protokol ile tesbit edilir.

Müşterek Türk - Sovyet hudut yeniden işaretleme (Rödemarkasyon) Komisyonu, hududun rödemarkasyonu ile ilgili bütün meseleleri halletmek ve teknik çalışma grupları tarafından halledilememiş meseleleri incelemek için, muayyen zamanlarda hududa yakın şehirlerde toplanacaktır.

Müşterek Türk - Sovyet hudut yeniden işaretleme (Rödemarkasyon) Komisyonu, hudut çizgisinin tâyini ile ilgili meselelerde mutabakata varamadığı takdirde, bu meselelerin halli için diplomatik yola müracaat olunur.

Madde — 9.

Müşterek Türk - Sovyet hudut yeniden işaretleme (Rödemarkasyon) Komisyonu, işbu protokolün yürürlüğe giriş gününden itibaren bir ay içinde çalışmalarına başlayacaktır. Bu komisyonun iki yıldan geç olmamak üzere çalışmalarını bitirmesi temenni olunur.

Madde — 10.

Hududun yeniden işaretlenmesi (Rödemarkasyon) işlevinin yapılması ile ilgili bütün masrafları, Âkîd Taraflar eşidolarak üzerlerine alacaklardır.

Madde — 11.

Hududun yeniden işaretlenmesi (Rödemarkasyon) çalışmaları ile topografik ve kartografik işleri yapmak üzere, çeşitlik esasına göre, Türk - Sovyet sınırı dört parçaya ayrılacak ve taraflardan her birine, bir kara ve bir nehir bölgesi verilecektir.

Taraflar, kendilerine verilen bu bölgelerde, hudut hattından itibaren her iki tarafa doğru birer kilometre olmak üzere, iki kilometre genişliğindeki bir hudut şeridi dâhilinde hem kendi topraklarında, hem de diğer taraf topraklarında yeniden işaretleme (rödemarkasyon) işleri yapacaktır.

Taraflar kendi sınırları dâhilindeki nirengileri kendileri dikecekler ve ve müşterek Türk - Sovyet hudut yeniden işaretleme (Rödemarkasyon) Komisyonunca tesbit edilecek müşterek esaslara göre bu nirengileri birbirlerine bağlayacaklardır.

Madde — 12.

Hudut haritalarının yapımı maksadiyle, bütün sınır boyunca, sınır çizgisinden itibaren her iki tarafa doğru birer kilometre olmak üzere, iki kilometre genişliğindeki hudut arazi şeridinin hava fotoğrafı her iki taraf uçakları tarafından alınacaktır.

Taraflardan her biri, bu hava fotoğraflarının alınması sırasında, mukabil taraf uçaklarında teknik müşahitler bulunduracaklardır. Hava fotoğraflarının çekilmesini mütaakıp, huduttan itibaren mukabil taraf arazisinin bir kilometrelik şerit dışında kalan kısımlarına ait fotoğraflar bu müşahitler huzurunda filimlerden silinecektir.

Madde — 13.

Hududun yeniden işaretlenmesi (rödemarkasyon) çalışmalarına katılacak, taraflara ait personelin sınırı geçişleri ve mukabil taraf arazisindeki faaliyet ve geçici ikametleri, işbu protokole ek, «Rödemarkasyon işlerinde çalışan personelin Türk - Sovyet hududundan geçiş ve diğer taraf arazisinde muvakkat kalış esaslar» na uygun olarak yapılacaktır.

Madde — 14.

Âkîd Taraflar, hudut işaretlerinin daimî bakım, muhafaza ve kontrolü hakkında bir protokol hazırlamakla, müşterek Türk - Sovyet hudut yeniden işaretleme (Rödemarkasyon) Komisyonunu görevlendirmek hususunda mutabık kalmışlardır. Bu protokol, nehirler üzerinden geçen sınır çizgisinin muayyen zamanlarda müştereken kontrolünün yapılması ve bâzı yerlerde, karşılıklı mutabakat olması şartıyla ve 8 Ocak 1927 tarihli, «Türkiye Cumhuriyeti ile Sosyalist Şûralar Cumhuriyeti ittifakı hudutlarını teşkil eyliyen nehir, çay ve dere sularından istifadeye dair mukavelename» nin 6, 7 ve 10 ncu maddelerine uygun olarak, yatağın değişmesini önleyici tedbirlerin alınması hakkındaki hükümleri de ihtiva edecektir.

Madde — 15.

İşbu protokol, Âkîd Tarafların kendi mevzuatlarına göre tasdik edilecek ve tasdikı ihbar eden notların teatisi gününden itibaren yürürlüğe girecektir.

Ankara'da 28 Şubat 1967 tarihinde Türkçe ve Rusça olmak üzere ikişer nüsha halinde tanzim kılınan bu protokolün her iki metni de aynı derecede muteberdir.

Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti adına
Sadi Eldem

Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri
Birliği Hükümeti adına
A. Smirnov

TÜRKİYE CUMHURİYET HÜKÜMETİ İLE SOVYET SOSYALİST CUMHURİYETLERİ BİRLİĞİ HÜKÜMETİ ARASINDA TÜRK - SOVYET HUDUDUNUN (RÖDEMARKASYONU) YENİDEN İŞARETLENMESİ HAKKINDAKİ PROTOKOLE EK TEKNİK PROTOKOL

Aşağıda imzaları bulunan, Akıt Tarafların yetkili temsilcileri, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti arasında Türk - Sovyet Hududunun (Rödemarkasyonu) Yeniden işaretlenmesi hakkındaki protokolün 8 nci maddesi gereğince, aşağıdaki hususları tesbit etmişlerdir.

1. Müşterek Türk - Sovyet Hudut (Rödemarkasyon) Yeniden İşaretleme Komisyonu Türkiye Cumhuriyeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Heyetlerinden ibarettir. Her bir heyet ilgili Hükümet tarafından 12 kişi olarak tâyin edilir.

— Her bir taraf heyetinin terkiibine aşağıdaki üyeler girer.

— Heyet Başkanı	1
— Heyet Başkanı Yardımcısı	1
— Heyet Üyeleri	5
— Heyet Ekspert üyeleri	3
— Heyet Sekreteri	1
— Heyet Tercümanı	1

Her bir heyet lüzumlu miktarda ekspert müşavir alabilir.

Müşterek Türk - Sovyet Hudut (Rödemarkasyon) Yeniden İşaretleme Komisyonunun çalışma nizamını, mezkûr Komisyona müzakere için getirilecek meselelerin muhtevasını, keza şu veya bu meselenin halli sırasında, her heyetten lüzumlu temsilci miktarını mezkûr komisyon kendisi tâyin eder.

Müşterek Türk - Sovyet Hudut (Rödemarkasyon) Yeniden İşaretleme Komisyonundaki taraf heyetlerinin, doğrudan doğruya hududun rödemarkasyonu ile meşgul olan teknik mütehassıs üyeleri ve eksperleri, kendilerine intikal ettirilen teknik meselelerin halli için müşterek toplantılar yapabilirler.

2. Müşterek Türk - Sovyet Hudut (Rödemarkasyon) Yeniden İşaretleme Komisyonu aşağıdaki işleri yapmakla mükelleftir.

a) Türk - Sovyet hududunu 4 çalışma bölgesine ayırmak, her bir taraf için bir kara ve bir nehir olmak üzere, ikişer bölge tesbit etmek ve yerinde çalışmalar yapmak üzere, bölge miktarına göre teknik çalışma grupları kurmak.

b) Bir tarafa verilen çalışma bölgeleri için diğer tarafın kontrol gruplarını kurmak. Bu grupların görevlerini ilgili talimatla tesbit etmek.

c) Her bölgedeki işlerin hacmi ve mahiyetini göz önünde bulundurarak her teknik çalışma grubu için lüzumlu olan personel ve vasıtaları tahsis etmek.

d) Geodezik çalışmalar (triangulasyon) yapmak, hudut şeridinin hava fotoğraflarını almak, topografik ve kartografik çalışmalar yapmak.

e) Kara hudut hattı ile, nehir yataklarının değişikliğe uğramamış olan nehir kısımlarındaki hudut hattını kontrol ve ihya etmek, keza nehir hududunun, nehir yataklarının değişikliğe uğramış olan kısımlarında hudut hattının geçişini tâyin etmek.

f) Modern (Rödemarkasyon) Yeniden İşaretleme dokümanlarını tanzim etmek.

g) Hudut hattını hudut şeridinin yeni haritasına geçirmek.

h) Hudut hattını yeni hudut işaretleri ile arazide işaretlemek.

i) Hazırlanan hudut (rödemarkasyon) yeniden işaretleme dokümanlarını tarafların kendi mevzuatına göre yetkili mercilerinin tasdikine sunmak.

j) İki taraf için lüzumlu miktarda (rödemarkasyon) yeniden işaretleme dokümanı nüshaları çıkarmak.

3. Müsterek Türk - Sovyet hudut (rödemarkasyon) Yeniden İşaretleme Komisyonu, çalışmalarında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti arasında Türk - Sovyet hududunun (rödemarkasyonu) yeniden işaretlenmesi hakkındaki 28 Şubat 1967 tarihli Protokol ile işbu Ek Teknik Protokole göre hareket etmek mecburiyetindedir.

4. Hududun (rödemarkasyonu) yeniden işaretlenmesi ile ilgili her çeşit işlerin, Müsterek Türk - Sovyet hudut (rödemarkasyon) Yeniden İşaretleme Komisyonu tarafından hazırlanan ve tasdik edilen teknik talimatlara göre yapılması lâzımdır.

5. Nirengi esasları :

a) Nirengi ağı, müsterek anaşebeke ve yardımcı şebekeden ibaret olacaktır. Müsterek ananirengi şebekesi hudut boyunca zincir halinde döşenecektir. Yardımcı nirengi şebekesi, anaşebekesi tamamlayacak ve ona dayanacaktır.

Nirengi noktalarının sıklığı ve sıhhati, sınır şeridinin 1/25 000 lik haritasının yapılmasını sağlamalıdır.

Ana ve yardımcı nirengi şebekesinin istikşaf plânı (projesi), ve ufki ve şakuli açıların rasat çıkış plânı Taraflarca tanzim edilecek ve üzerinde mutabakata varılacaktır.

b) Nirengilerin zemin üstü ve zemin altı işaretlerinin inşasını ve nirengi noktalarının rasatlarını, Taraflar plâna uygun olarak, kendi topraklarında yaparlar. Ufki ve şakuli açıların ölçülerinin sonuçlarını Taraflar karşılıklı olarak teati ederler.

c) Nirengi noktalarının zemin üstü ve zemin altı işaretlerinin şekli, hava fotoğraflarının alınmasından önce lüzumlu olan nirengi noktalarının hava işareti türü ve bunun şekli, nirengi noktaları arasındaki gerekli mesafeler, nirengi noktalarının rasatlarında kullanılacak aletler, rasat karneleri ve hesap çizelgeleri örnekleri ve geodezik çalışmaların safhalarına göre uygulama müddetleri müsterek Türk - Sovyet Hudut (Rödemarkasyon) Yeniden İşaretleme Komisyonu tarafından hazırlanacak talimatla tesbit olunacaktır.

d) Nirengi noktalarının hesaplanması için müsterek ananirengi şebekesinin yeterli miktarda çıkış kenar uzunlukları ve semtleri Türkiye tarafından verilecektir.

e) Nirengi noktalarının ve hudut işaretlerinin düz (X, Y) koordinatları, Gauss - Kruger projeksiyonuna, Hayford elipsoidi ve Türk koordinat sistemine göre hesaplanacak, hesap sonuçları taraflarca teati olunacaktır.

f) Nirengi noktalarına ait râkımlar, Karadenizin ortalama seviyesinden tâyin edilecektir. Sovyet topraklarında bulunan lüzumlu miktardaki nirengi noktalarının râkımları Türk tarafına verilecektir.

6. Hava fotoğraflarının alınmasındaki esaslar :

a) 1/25 000 ölçekli haritanın yapılması için, hudut şeridinin yüzde 40 - 60 yan ve ileri bindirme sağlayacak şekilde hava fotoğrafları alınacaktır.

b) Uçuşlar için gerekli müsaadeler, hazırlanacak uçuş programının uygulanmasını sağlayacak şekilde iki tarafça zamanında alınacaktır.

c) Hava fotoğraflarının alınması için yapılacak uçuşlar sırasında, yalnız bir fotoğraf kamerası kullanılacak, başka hiçbir fotoğraf cihazı kullanılmıyacaktır. Bu hususlar tarafların müşahitleri tarafından kontrol edilecektir.

d) Uçuş esasları, zamanı ve müddetleri ve hava fotoğraflarının alınması ile ilgili teknik icaplar, Müsterek Türk - Sovyet Hudut (Rödemarkasyon) Yeni İşaretleme Komisyonu tarafından hazırlanan talimatla tesbit olunacaktır.

e) Taraflarca hava fotoğrafları çekilirken kendi topraklarının hava fotoğraflarının alınının derinliği tahdid edilmez.

7. Hudut haritasının yapılması :

a) Her bir taraf kendisine ayrılan bölgelerde haritanın hazırlanması için lüzumlu çalışmaları ve bu bölgelerde sınır çizgisinden itibaren her iki tarafa doğru birer kilometre genişliğindeki hudut şeridinin havai fotoğrametri usulüyle 1/25 000 ölçekli haritasını yapacaktır. Bir tarafın çalışmalar yaptığı hudut bölgelerinde diğer taraf kontrol edecektir.

b) Harita arz ve tulde 7,5 X 7,5 pafta taksimatında ve altı derecelik dilim esasına göre yazılacaktır.

c) Özel işaretler ve harita paftalarının numaralanması, Müsterek Türk - Sovyet Hudut (Rödemarkasyon) Yeniden İşaretleme Komisyonunca hazırlanan talimatla tesbit edilecektir.

d) Harita paftalarına birer kilometrelik düz (X, Y) koordinat şebekesi çizilecek ve birer dakikalık arz ve tul grafikülleri gösterilecektir.

e) Reliefi göstermek için münhaniler arasının 10 ar metre olması kabul edilecektir.

f) Harita paftalarının çerçevesi dışındaki bütün açıklama yazıları Türkçe ve Rusça olarak yazılacaktır.

Paftaların içindeki isimlerin yazıları Türkiye'de kalacaklarda Türk alfabesiyle üstte yazılacaktır. Bunların altına veya yanına bu yazılar Rus alfabesiyle yazılacaktır. Sovyetler Birliğinde kalacaklarda Rus alfabesiyle üstte yazılacak ve bunların altına veya yanına Türk alfabesiyle yazılacaktır.

Haritalar üzerindeki meskûn yerlerin, dağların, nehirlerin ve diğer yerlerin isimleri hangi tarafa aitse, o tarafça kullanılan resmî isimler olacaktır.

g) Harita orijinallerinin hazırlanmasından sonra her bir taraf, diğer tarafın temsilcilerinin huzurunda, orijinallerin kontrolünü arazide yapacak ve meydana çıkan eksiklikleri bertaraf edecektir. Bu gayeyle taraflar orijinallerin çalışma kopyalarını zamanında teati edeceklerdir.

h) Her bir taraf kendi çalışma bölgelerine ait harita paftalarının müştereken kontrol edilmiş orijinallerinden, şeffaf ve deforme olmıyan madde üzerine yapılmış lüzumlu pozitiflerini hazırlayacak ve bunları birer nüsha olarak diğer tarafa verecektir.

8. Tarafların karşılıklı mutabakatı ile nehir hududunun bâzı bölgelerinde, 1/25 000 ölçekli haritadan başka 1/5 000 ölçekli harita - plân da yapılabilecektir. Bu ölçekteki harita - plânın yapılmasıyla ilgili teknik prensipler, Müsterek Türk - Sovyet Hudut (Rödemarkasyon) Yeniden İşaretleme Komisyonu tarafından tesbit edilecektir.

9. Her bir taraf kendisine ayrılmış olan bölgelerde diğer tarafın temsilcilerinin huzurunda, 1926 tarihli Genel Protokol ve Ekleriyle, 28 Şubat 1967 tarihli Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti arasında Türk - Sovyet Hududunun (Rödemarkasyonu) Yeniden İşaretlenmesi hakkındaki Protokolün 5 nci maddesinin hükümlerine uygun olarak Türk - Sovyet Hudut hattını yerinde kontrol eder ve hudut şeridinin yeni haritasına geçirir, hudut işaretlerini diker, hudut hattı geçişinin tarifini yapar, hudut işaretleri protokollerini tanzim eder ve bu dokümanları müşterek Türk - Sovyet Hudut (Rödemarkasyon) Yeniden İşaretleme Komisyonunun tetkik ve tasdikına sunar. Tasdikten sonra Taraflar bu dokümanları teati ederler.

Bir Tarafın teknik çalışma grupları ile diğer Tarafın kontrol grupları arasında hudut hattının geçirilmesiyle ilgili ihtilâflı meselelerin zuhuru halinde, bu meseleler müşterek Türk - Sovyet Hudut Rödemarkasyon Komisyonunun tetkikına gönderilir.

Müsterek Türk - Sovyet Hudut (Rödemarkasyon) Yeniden İşaretleme Komisyonuna verilmiş olan ihtilâflı meselelerin tetkiki sırasında teknik çalışma grupları bölgenin diğer kısımlarındaki çalışmalarına devam ederler.

10. Hudut hattının yeni hudut işaretleriyle işaretlenmesi :

a) Hududun kara bölgelerindeki hudut işaretleri, hudut hattının üzerine dikilen bir işaret merkezi ile bu işaret merkezinden ikişer buçuk metre mesafeye her bir Tarafın topraklarına dikilen birer adet hudut direğinden ibarettir.

b) Nehir bölgelerindeki esas ve yardımcı (ilâve) hudut işaretleri, her bir Tarafın nehir kıyısına birer adet olarak dikilecek iki hudut direğinden ibaret olacaktır.

c) Kara bölgelerinde hudut hattının daha açık bir şekilde işaretlenmesi için lüzumlu yerlere bir hudut direğinden ibaret olan yardımcı (ilâve) hudut işaretleri tam hudut hattı üzerine dikilecektir.

d) Yeni hudut işaretleri hududun kara bölgelerinde ve nehir yataklarının değişikliğe uğramamış olan kısımlarındaki nehir bölgelerinde 1926 tarihli Genel Protokol ve eklerine göre eski yerlerine, nehir yataklarının değişikliğe uğramış olan bölgelerinde ise müşterek Türk - Sovyet Hudut (Rödemarkasyon) Yeniden İşaretleme Komisyonunun kararına göre dikilecektir.

e) Bütün hudut işaretleri betonarme olacaktır. Hudut işaretlerinin şekil, ebat ve dikilme zamanlarını müşterek Türk - Sovyet Hudut (Rödemarkasyon) Yeniden İşaretleme Komisyonu tesbit edecektir.

11. Hudut işaretleri protokolleri :

Her hudut işareti protokolünde aşağıdaki bilgiler bulunacaktır :

a) Hududun kara bölgelerinde: Hudut işareti merkezinin düz (X, Y) koordinatları, komşu işaretlere olan mesafeleri ve bunların سمتleri, en yakın nirengi noktalarına ve açık bir şekilde yerleri belli olan sabit noktalara kadar olan mesafeler ile bunların azimutları, hudut çizgisinin keskin dönüş yaptığı yerlerdeki işaretlerin ise, ayrıca coğrafi koordinatları,

b) Hududun nehir bölgelerinde «a» bendinde yazılı bütün bilgiler ve buna ilâveten, hudut direğinden hudut hattına ve diğer Taraf hudut direğine kadar olan mesafeler ile azimutlar,

c) Hudut işaretleri protokollerinin örnekleri müşterek Türk - Sovyet Hudut (Rödemarkasyon) Yeniden İşaretleme Komisyonunca tesbit edilecektir.

12. Müşterek Türk - Sovyet hudut (Rödemarkasyon) Yeniden İşaretleme Komisyonu hududun rödemarkasyonu ile ilgili bütün işlerin bitmesinden sonra aşağıdaki dokümanları Tarafların mevzuatlarına uygun olarak yetkili mercilerin tasdikine sunacaktır.

a) Devlet hudut hattının geçişine ait tarif protokolü veya 1926 tarihli Genel Protokole ek protokol.

b) Üzerine Devlet hudut hattının geçirilmiş olduğu hudut şeridinin 1/25.000 ölçekli haritası.

c) Hudut işaretleri protokolleri.

d) Hudut işaretlerinin daimî bakım, muhafaza ve kontrolü hakkında protokol.

13. Taraflar kendilerine tahsis edilen çalışma bölgelerine ait hudut şeridi haritasını ve hudut işaretleri protokollerini her iki Taraf için lüzumlu miktarda kendileri basacaklar ve birbirlerine vereceklerdir. Bu dokümanların miktarını Müşterek Türk - Sovyet Hudut Yeniden İşaretleme (Rödemarkasyon) Komisyonu tesbit edecektir.

Hudut hattının geçişine ait tarif protokolünü Taraflar lüzumlu miktarda kendileri basacaktır.

14. Her bir Taraf kendisine ayrılan bölgelerde hudut rödemarkasyonu ile ilgili her çeşit işlerin bütün masraflarını karşılar.

Yapılan işlerin masraflarını Taraflardan birinin, diğer Tarafı karşılıklı mutabakata varmak suretiyle, karşılaması halinde, Müşterek Türk - Sovyet Hudut Yeniden İşaretleme (Rödemarkasyon) Komisyonu bu masrafları iki Taraf arasında eşit olarak paylaşır.

15. 28 Şubat 1967 tarihli Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti arasında Türk - Sovyet Hududunun Yeniden İşaretlenmesi (Rödemarkasyonu) hakkındaki Protokolün ayrılmaz bir parçası olan işbu ek teknik Protokol Türkçe ve Rusça olmak üzere ikişer nüsha halinde tanzim edilmiş olup, her iki metin de aynı derecede muteberdir.

28 Şubat 1967 tarihinde Ankara'da imzalanmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti adına
Sadi Eldem

Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri
Birliği Hükümeti adına
A. Smirnov

YENİDEN İŞARETLEME (RÖDEMARKASYON) İŞLERİNDE ÇALIŞAN PERSONELİN TÜRK - SOVYET HUDUDUNDAN GEÇİŞ VE DİĞER TARAF ARAZİSİNDE MUVAKKAT KALIŞ ESASLARI

1. (Rödemarkasyon) Yeniden işaretleme çalışmalarının yapıldığı devrede, bu çalışmaları yapmakla görevlendirilen personelin hududu geçişi aşağıdaki şekilde tahakkuk edecektir:

a) Müşterek Türk - Sovyet Hudut (Rödemarkasyon) Yeniden İşaretleme Komisyonu terkiibine giren şahıslar, (rödemarkasyon) yeniden işaretleme şeridi içinde kontrol ve çalışmalar yapmak için, mütaaddit giriş vizesini havi millî dış seyahat pasaportları ile Tarafların hudut komiserleri için tesbit edilen bütün hudut geçiş noktalarından ve teknik çalışma grupları personelinin hududu geçmesi için tesbit edilen noktalardan geçer, huduttan geçiş zaman ve yeri hakkında Tarafların Müşterek Türk - Sovyet Hudut (Rödemarkasyon) Yeniden İşaretleme Komisyonundaki heyet başkanları önceden mutabakata varırlar.

b) Teknik çalışma grupları ve ilgili kontrol grupları terkiibine giren şahıslar, basitleştirilmiş nizamaya göre, Türkçe ve Rusça olarak tanzim edilen, ilgili bölgenin Türk ve Sovyet hudut komiserlerinin imza ve mühürleriyle tasdik olunan ve sahibinin fotoğrafını havi standart belgelerle, çalışmaların yapılması lüzumu göz önünde bulundurularak tahsis edilen bölgeler dâhilinde tesbit edilen noktalardan hududu geçerler. Sınırdan her çalışma günü ilk geçiş zamanı ve yeri hakkında, Tarafların teknik çalışma grup başkanları ile ilgili kontrol grup başkanları arasında geçişten önceki çalışma gününde mutabık kalınır.

c) Her bir Taraf, tesbit edilen geçiş noktaları ve zamanı hakkında kendi ilgili hudut makamlarına bilgi verecektir.

Önceden mutabakata varılmıyan bir günde huduttan geçiş yapılması lüzumu halinde, bu geçişten 24 saatten daha az olmiyan bir zamanda diğer Tarafın hudut komiserine haber verilecektir. Bu halde huduttan ilk geçiş, diğer Tarafın mutabakatı alındıktan sonra yapılacaktır.

2. Tarafların, teknik çalışma grupları veya ilgili kontrol grupları, Türk - Sovyet Hudut Rödemarkasyon Protokolü ile, buna ilişik olan ek teknik Protokolde derpiş edilen işleri yapmak için, yalnız diğer Tarafın ilgili kontrol veya teknik çalışma grupları huzurunda huduttan geçeceklerdir.

Bu arada, miktarı iki Tarafın mutabakatı ile tesbit edilen, çalışmalar için lüzumlu alet ve malzeme, elde veya vasıta ile diğer Taraf topraklarına geçirilebilir.

3. Bir Tarafın teknik çalışma grupları veya ilgili kontrol grupları diğer Tarafın hudut şeridinde çalışma yaptıkları sırada, teknik zaruretlere istinaden hudut hattından en çok bir kilometre uzaklaşabilirler. Bu saha dışına çıkılmasına müsaade edilmez.

4. Huduttan geçiş ve hududun her iki tarafında birer kilometre genişliğinde tesbit edilen hudut şeridindeki bütün çalışmalar yalnız gündüzleri yapılabilir. Çalışma zamanını düzenliyen esasları, Müşterek Türk - Sovyet Hudut (Rödemarkasyon) Yeniden İşaretleme Komisyonu tesbit edecektir.

Hastaların naklinin müsaidolmadığı kabul edilecek hastalık halleri hariç, bir Tarafın personelinin diğer Taraf toprağında gece kalmalarına müsaade edilmez.

Her iki Tarafa mensup bütün personelin günlük çalışmalar bittikten sonra, kendi topraklarına zamanında dönmelerinin mesuliyet ve kontrolü, Tarafların hudut makamlarına aittir.

5. Her bir Taraf, çalışmalar devresinde, kendi teknik çalışma ve kontrol gruplarına, kendi ve diğer Taraf topraklarında bir yerden bir yere gidişleri için lüzumlu nakil vasıtalarına temin edecektir.

Hududun nehr bölgesindeki çalışmalarda, bir Tarafın öbür Tarafa geçmek için kullanılabilecek nakil vasıtalarını, o bölgede hangi Tarafın teknik çalışma grubu çalışmalar yapıyorsa, o Taraf temin edecektir.

Tarafların teknik çalışma ve kontrol grupları için huduttan geçirilecek olan nakil vasıtalarının cins ve miktarını, Müsterek Türk - Sovyet Hudut (Rödemarkasyon) Yeniden İşaretleme Komisyonu tesbit edecektir.

6. Tarafların Müsterek Türk - Rus Hudut (Rödemarkasyon) Yeniden İşaretleme Komisyonundaki heyet başkanları, arazi üzerindeki çalışmalarını yapacak teknik çalışma ve ilgili kontrol grup personelinin listelerini çalışmalar başlamadan önce birbirlerine vereceklerdir. Bu listelerde, sıra numarası, personelin, askerî şahıs ile rütbesi, soyadı, adı, babasının adı, doğum tarihi, tâbiyeti, teknik çalışma veya kontrol grupundaki görevi (İhtisası), çalışma sahasının sınırları, subay ise yanında bulunan silâhı ve şoförler için, nakil vasıtalarının marka (tip) ve numarası gösterilecektir.

Bir tarafın teknik çalışma veya ilgili kontrol gruplarının terkiibine giren personele verilecek olan örneği ilişik, hudut geçiş belgelerinin muamelesi, ilgili hudut komiserleri tarafından yapılacak, ve bundan sonra mezkûr belgeler diğer Tarafın hudut komiserlerine verilecektir. Diğer Tarafın hudut komiserleri bu belgelerin muamelesini dört iş günü içinde tamamlayıp iade edecektir.

Bu belgeler çalışmalar yapıldığı müddetçe, üzerinde yazılı tarihe kadar muteber olacaktır.

Teknik çalışma grupları ve ilgili kontrol gruplarının bütün personeli diğer Taraf topraklarında buldukları sırada hudut geçiş belgelerini daima yanlarında bulundurmak mecburiyetindedirler.

Hudut geçiş belgelerinin kaybedilmesi halinde ilgili hudut komiseri bu durumu derhal diğer Tarafın hudut komiserine bildirecektir.

7. Tarafların teknik çalışma grupları ve ilgili kontrol grupları personeline mensup askerî şahısların üniformalı olarak huduttan geçmelerine ve çalışmalarına müsaade edilir. Subaylar şahsi silâhlarını üzerlerinde taşıyabilirler.

Şahısların, nakil vasıtalarının ve malzemenin işbu esaslara uygun olarak huduttan geçirilmesi Tarafların ilgili hudut makamlarınca sağlanır.

8. Bir Tarafın teknik çalışma grupları ve ilgili kontrol grupları personeline, diğer Tarafın topraklarına geçerken, beraberlerinde bir günlük şahsi ihtiyaçlarını karşılamaya lüzumlu olan miktarda, yiyecek, su, tütün mamulleri ve ilaç götürmelerine müsaade edilir. Her bir Tarafın kendi mevzuatınca ithal ve ihracı yasaklanmış olan maddeler ve malzeme huduttan geçirilmeyecektir.

9. Teknik çalışma grupları veya ilgili kontrol grupları personeli tarafından huduttan geçirilen nakil vasıtaları, aletler, malzeme ve erzak her iki Tarafın mevzuatına göre kontrole tabi tutulabilir.

Diğer Taraf topraklarına götürülen bütün maddelerin ve kullanılmıyan erzakların, aidd oldukları şahısların geri dönmeleriyle birlikte geri götürmeleri lâzımdır.

10. Teknik çalışma grupları ile kontrol grupları ve Müsterek Türk - Sovyet Hudut (Rödemarkasyon) Yeniden İşaretleme Komisyonu personelinin diğer Tarafın topraklarında kaldığı müddetçe güvenliği, buldukları yerin ilgili makamları tarafından temin edilecektir.

11. Bir Tarafın teknik çalışma grupları veya ilgili kontrol grupları personeli diğer Tarafın topraklarında çalışmalar yaptığı sırada, kendi toprakları ile yalnız diğer Tarafın ilgili hudut makamları vasıtasıyla irtibatla bulunabilir.

Teknik ve diğer muhabere vasıtalarının beraberlerinde huduttan geçirilmesine müsaade edilmez.

12. Müsterek Türk - Sovyet Hudut (Rödemarkasyon) Yeniden İşaretleme Komisyonu ile teknik çalışma grupları ve ilgili kontrol grupları personeli diğer Tarafın topraklarında buldukları müddetçe, yalnız görevlendirilmiş oldukları hududun (Rödemarkasyon) yeniden işaretlenmesi ile ilgili görevlerin yerine getirilmesiyle doğrudan doğruya bağlı olan faaliyetlerde bulunacaklardır. Her hangi bir başka faaliyette, bilhassa bu memleketin kanunları, nizamı ve âdetleriyle bağdaşmayan faaliyette bulunmak yasaktır.

13. Teknik çalışma grupları veya ilgili kontrol grupları personelinden bâzı şahısların diğer Taraf topraklarında buldukları sırada, tesbit edilmiş olan çalışma düzeni ve işbu esasların 12 nci maddesinde yazılı hükümlerle bağdaşmayan ve hudut sahasındaki nizam ve sükûneti ihlâl edici faaliyetlerde bulunmaları halinde, bu şahıslar huduttan geçme hakkından mahrum edilerek, geçiş kartları iptal edilir.

Bundan sonra söz konusu şahısların hareketleri, Müsterek Türk - Sovyet Hudut (Rödemarkasyon) Yeniden İşaretleme Komisyonunun toplantılarında incelenecektir.

Diğer Taraf topraklarında cezayı müstelzim fiillerde bulunan şahıslar, suçun, topraklarında işlenmiş olduğu Tarafın kanunlarına göre sorumlu tutulacaklardır.

14. Tarafların, hudut rödemarkasyonu işleriyle görevli personelinden bir kimse bir kaza neticesi sakatlanır veya ölürse, kazazedeye veya ailesinden birine, kazazedenin vatandaşı bulunduğu memleket tarafından ve bu memleketin mevcut mevzuatına göre para yardımı yapılacaktır.

Kazaya uğriyanın tâbiyetinde bulunduğu Taraf, kazaya sebeb olan Tarafa rücu etmek hakkını mahfuz tutar. Bu halde dâvaya bakmaya ve kendi kanunları çerçevesinde karara bağlamaya kazanın vukubulduğu memleket mahkemeleri yetkilidir.

Taraflar arasında emeklilik ödenekleri için karşılıklı hesaplardan hiçbir tediye yapılmıyacaktır.

15. İşbu esaslarda öngörülen bütün meselelerin halli ile, Müsterek Türk - Sovyet Hudut Rödemarkasyon Komisyonu tanzif edilmiştir.

16. İşbu esasların hükmü, Türk - Sovyet hududunun (Rödemarkasyon) yeniden işaretlenmesi işleri tamamlandıktan sonra nihayet bulur.

BELGE NO :

Askerî rütbe :
Soyadı :
Adı :
Babasının adı :
Doğum tarihi :
Tâbiyeti :
Vazifesi (ihtırası) :
Şahsi silâhı :
Nakil vasıtasının marka
(tip) numarası :

İşbu belgenin hâmilî numaralı hudut direği ile numaralı hudut direği arasındaki bölgede faaliyette bulunan Türk - Sovyet Hudut (Rödemarkasyon) Yeniden İşaretleme (T. C. veya SSCB) Teknik Çalışma (Kontrol) Gurupunun mensubudur. Adı geçen yukarıda zikredilmiş olan kısımda Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti arasında akdedilmiş olan hududun (Rödemarkasyonu) Yeniden İşaretlenmesi Protokolüne ek bulunan geçiş esaslarına göre huduttan geçisine ve Türkiye Cumhuriyeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği topraklarında hudut hattından itibaren bir kilometrelik arazi şeridinde (rödemarkasyon) yeniden işaretleme çalışmaları yapılmasına müsaade olunur.

İşbu belge hâmiline, vazifelerinin başarıyla icrasında kolaylık gösterilmesi rica olunur.

Bu belge / / 196 tarihine kadar müteberdir.

Türkiye Cumhuriyeti Bölgesi
Hudut Komiseri
/ / 196
(İmza, Mühür)

SSCB Bölgesi
Hudut Komiseri
/ / 196
(İmza, Mühür)

İşbu belgenin müddeti / / 196 tarihine kadar temdit edilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Bölgesi
Hudut Komiseri
/ / 196
(İmza, Mühür)

SSCB Bölgesi
Hudut Komiseri
/ / 196
(İmza, Mühür)